

Styrelsen 2017-08-31

Diarienummer: 0187/17
Handläggare: Anders Söderberg
Tel: 031-368 4018
E-post: anders.soderberg@goteborg.com

Yttrande Utökat koncernbidrag med anledning av ombyggnation teaterhuset Götaplatsen

Förslag till beslut i styrelsen för Göteborg & Co Träffpunkt AB

Styrelsen föreslås besluta:

- 1) tillstyrka föreslagen begäran från Göteborgs Stadsteater AB om en ökning av koncernbidraget för bolaget med 12 mkr årligen för att finansiera ombyggnation, tillgänglighetsanpassning av teaterhuset på Götaplatsen och drift av en ny tredje scen.
- 2) överlämna ärendet till Göteborgs Stadshus AB för vidare hantering.
- 3) förklara beslutet omedelbart justerat.

Ärendet

Bakgrund och Inledning

Stadsteatern i Göteborg AB (Stadsteatern) har hemställt till Kommunfullmäktige i Göteborgs Stad om ställningstagande till en ökning av koncernbidraget för Göteborgs Stadsteater AB med 12 mkr årligen för att finansiera ombyggnation, tillgänglighetsanpassning av teaterhuset på Götaplatsen och driftnetto (intäkter & kostnader) för en ny tredje scen. Se protokollsutdrag bilaga 1.

Stadsteatern har tidigare genomfört en utredning vars syfte var att pröva förutsättningarna för en större tredje scen mot Johannebergsgatan. Styrelsen gjorde bedömningen att det alternativet var för dyrt både vad avsåg investering (ca 250 mkr) och drift varför styrelsen 2015 beslöt utreda ett mindre alternativ.

Stadsteatern hemställan har föregåtts av en omfattande fördjupad förstudie där Stadsteatern tillsammans med fastighetsägaren Higab utrett möjligheten att tillskapa en ny mindre tredje scen inom befintligt teaterhus. I förstudien har att utreda olika alternativ vad avser stödfunktioner som måste tillskapas när man inrättar en ny spelplats i teaterhuset. Arbetet har utöver en tredje scen omfattat foajén, restaurangytor, kassahallen, "hyllan" samt arbetsmiljörelaterade förändringar som ventilation, logistik, omklädning m.m. Utifrån

förstudien har Stadsteatern gjort ett beslutsunderlag som beskriver såväl kvalitativa som kvantitativa uppskattningar av konstnärliga möjligheter, publik, ekonomi, besöksvänlighet, tillgänglighet m.m. Se bilaga 2 Stadsteaterns tjänsteutlåtande och bilaga 3 Higabs förstudie. Higab bedömer investeringsvolymen till cirka 90 mkr som inkluderar ett pålägg för osäkra faktorer med 20 procent. Ombyggnadens genomförande planeras till perioden 2019-2020 och samordnas med fastighetsägarens planerade underhåll av fasader m.m.

Göteborg & Co delar Stadsteaterns bedömning att ärendet är av principiell karaktär (Kommunallagen § 3:17) och ska föreläggas Kommunfullmäktige för ställningstagande.

Innehållet i Stadsteaterns repertoar för spelåret 2019-2020, som planeras under kvartal 4 2017, är beroende av Kommunfullmäktiges ställningstagande. Vidare kommer planering av underhålls- och eventuella ombyggnadsåtgärder att starta under våren 2018. Med bakgrund av detta behövs Kommunfullmäktiges ställningstagande senast under senhösten 2017.

Yttrande

Göteborg & Co har som moderbolag att yttra sig utifrån sin ägarroll och utifrån ett brett besöksnäringssperspektiv. Vidare har bolaget att tillföra information utifrån ett klusterperspektiv samt att understryka väsentliga faktorer.

Effekter för besöksnäringen och regionens attraktivitet

I konkurrensen om besökare och kvalificerad arbetskraft till Göteborgsregionen och Västra Götalandsregionen är ett rikt varierat kulturutbud en viktig komponent för en levande stad som skapar attraktivitet för såväl besökare som för de som står i valet att bosätta sig i regionen. Stadsteatern är en av Sveriges ledande konstnärliga teatrar som redan nu spelar en viktig roll i regionens kulturliv. Genom att tillföra en mindre scen kan den rollen bibehållas och även stärkas ytterligare vilket bidrar till ökad attraktivitet.

Vidare innebär ombyggnaden och moderniseringen en ökad tillgänglighet till teaterhuset på Götaplatsen utifrån två perspektiv.

Publiken ställer allt högre krav på service och tillgänglighet i samband med besök på arenor, biografier och teatrar. På samma sätt som Scandinavium under 2016-2017 moderniseras för att möta dagens krav behöver även teaterhuset på Götaplatsen moderniseras. Den föreslagna ombyggnaden skapar ett, ur publikperspektivet, modernt teaterhus för lång tid framåt samtidigt som husets ursprungliga invändiga estetik förstärks.

Ombyggnaden av teaterns publika utrymmen skapar också möjligheter för att förverkliga visionen om ett levande teaterhus även när det inte är föreställningar. Förutom att det innebär att husets nyttjandegrad kan ökas så bidrar det till att utveckla Götaplatsen till en levande mötesplats under hela året.

Restaurangverksamheten

Ombyggnaden innebär bland annat att teaterhuset kompletteras med ytterligare restaurangtor som man i första hand avser använda i samband med teaterföreställningar i syfte att kunna

erbjuda teaterbesökaren en helhetsupplevelse på samma sätt vid ett besök på exempelvis Göteborgsoperan. Genom ombyggnaden frigörs ytor i huset för annan verksamhet samtidigt som arbetsmiljö och serveringslogistik avsevärt förbättras. Restaurangverksamheten planeras att även fortsättningsvis drivas i egen regi då restaurangpersonalen också betjänar garderob m.m. samt är en del av teaterns säkerhetsorganisation.

Stadsteatern redovisar i sitt beslutsunderlag att närliggande restauranger på Götaplatsen välkomnar en större verksamhet i teaterhuset då det bidrar till Götaplatsens attraktivitet.

Göteborg & Co gör ingen annan bedömning än Stadsteatern vad avser driftsform men förutsätter att ombyggnaden planeras på ett sådant sätt att eventuella krav på andra driftsformer, baserat på ändrad lagstiftning eller en annan politisk vilja, kan tillgodoses utan omfattande lokalförändringar.

Effektiviseringspotential

Stadsteatern finansieras genom biljett- och restaurangsintäkter (ca 17%), statsbidrag (ca 23%) och koncernbidrag (ca 60%, varav Göteborgs Stad står för 54% och Västra Götalandsregionen 46%). Över åren har den statliga och kommunala bidragsutvecklingen inte balanserat ökade kostnader för främst personal och inte heller ökade kostnader för teaterns produktioner. Det strukturella underskottet bedöms till ca 5 Mkr. Stadsteatern har genom kostnads-rationaliseringar, ett minskat antal uppsättningar per år och engångseffekter (2016) haft ett resultat i balans men står framåt inför att inte längre kunna leva upp till kraven i sitt ägardirektiv med en fortsatt ekonomi i balans.

Stadsteaterns redovisar i sitt underlag en möjlighet att effektivisera genom att resurser knutna till den nya mindre scenen också kan avlasta inom teaterns övriga verksamhet. Vidare ökar flexibiliteten mellan scenerna vilket också kan skapa effektiviseringar. Stadsteatern gör bedömningen att kunna göra en effektivisering motsvarande 3 mkr och på så sätt reducera det strukturella underskottet.

Göteborg & Co gör ingen annan bedömning men konstaterar att det krävs en stark styrning för att kapitalisera redovisade effektiviseringsvinster eller motsvarande resultateffekter på annat sätt

Göteborgs Stads och Västra Götalandsregionens ambitioner för Stadsteatern

Föreslagen ombyggnad innebär inte en verksamhetsförändring som föranleder justering av Stadsteaterns ägardirektiv men det skapar möjligheter för ägaren att genom ett nytt ägardirektiv höja teaterns ambitionsnivå vilket Stadsteatern sedan tidigare fört fram önskemål om.

Överenskommelsen mellan Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen avseende finansiering har varit under utredning och diskussion under de senaste åren utan att en lösning kommit till stånd. Västra Götalandsregionen menar att de uppfyller sitt åtagande utifrån överenskommen finansieringsnivå från tiden då avtalet tecknades

Ombyggnadsärendet och en eventuellt framtida förändrat ägardirektiv ska formellt hanteras inom Göteborgs Stad. Stadsteatern har på tjänstemannanivå informerat Västra Götalandsregionen om ombyggnadsplanerna. Behovet av en eventuell fortsatt dialog i frågan med Västra Götalandsregionen inför ett positivt ställningstagande kan inte hanteras av Göteborg & Co utan får beaktas av Kommunstyrelsen.

Konsekvenser av ett nej

Göteborg & Co bedömer att ett nej till ombyggnaden och Stadsteaterns begäran om ett utökat koncernbidrag om 12 mkr innebär att

- Det strukturella underskottet om cirka fem miljoner kronor kvarstår vilket på sikt riskerar teaterns nuvarande ambitionsnivå och möjligheten att fylla rollen som repertoarteater under hela spelsäsonger.
Givet ett scenario där Göteborg Stad oavsett ombyggnad har för avsikt att lösa det strukturella underskottet erinras om att förslaget innebär en nettoökning om 7 miljoner kronor (12-5 mkr) som möjliggör tillgång till ett modernt teaterhus för minst 20 år framåt.
- Ombyggnaden planeras att genomföras i samband med fastighetsägarens renovering av fasader m.m. Oavsett föreslagen ombyggnad kommer teatern att vara stängd under en sommar och höst.
- Vissa ombyggnadsarbeten avser arbetsmiljöanpassningar som omklädningsrum och ventilation kommer sannolikt att behöva genomföras oavsett den större ombyggnaden. Kostnaden för en sådan enskild ombyggnad är inte beräknad.

Samlad bedömning

Göteborgs & Co bedömer sammanfattningsvis att

- Föreslagen ombyggnad ger förutsättningar för Stadsteatern att bibehålla sin position som en av Sveriges ledande konstnärliga teatrar och ge den service och tillgänglighet som besökaren förväntar sig 2017 och en lång tid framåt.
- Möjligheten att nytta teaterhuset i större omfattning och för andra ändamål än teater ökar.
- Att även fortsättningsvis driva restaurangverksamheten i egen regi skapar synergier men nya krav på andra driftsformer behöver beaktas i utformningen av lokalerna.
- Redovisad driftskalkyl innehåller effektiviseringseffekter som behöver följas upp.
- Dialog med Västra Götalandsregionens om framtida åtagande för Stadsteatern är föremål för Kommunstyrelsens övervägande.
- Konsekvensen av ett nej till Stadsteaterns begäran innebär att det strukturella underskottet kvarstår.

Ekonomiska konsekvenser

Göteborg & Co har översiktligt men ej i detalj granskat Higabs ombyggnadskalkyler eller Stadsteaterns driftskostnadskalkyler. Göteborg & Co gör bedömningen att kalkylerna är

realistiska men att det krävs en stark styrning för att kapitalisera redovisade effektiviseringsvinster eller motsvarande resultateffekter på annat sätt.

Olika perspektiv

Barnperspektivet,

Inget övrigt att tillägga utöver det som beskrivs i underlaget från Stadsteatern.

Jämställdhetsperspektivet

Inget övrigt att tillägga utöver det som beskrivs i underlaget från Stadsteatern.

Mångfaldsperspektivet

Inget övrigt att tillägga utöver det som beskrivs i underlaget från Stadsteatern.

Miljöperspektivet

Inget övrigt att tillägga utöver det som beskrivs i underlaget från Stadsteatern.

Omvärldsperspektivet

Inget övrigt att tillägga utöver det som beskrivs i underlaget från Stadsteatern.

Bilagor

Bilaga 1 Protokollsutdrag, Göteborgs Stadsteater AB

Bilaga 2 Tjänsteutlåtande Ombyggnation teaterhuset Stadsteatern, Göteborgs Stadsteater AB

Bilaga 3 Stadsteatern, fördjupad förstudie, Higab

Expedieras

Göteborgs Stadshus AB

Stadsteatern i Göteborg AB

HIGAB